

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์และการดำเนินงานของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ ในพื้นที่กองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนั้น ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวความคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 บทบาทและภารกิจของกองทัพ

ภารกิจของกองทัพในประเทศกำลังพัฒนาหลาย ๆ ประเทศ มักจะมีลักษณะร่วมกันอยู่ประการหนึ่งก็คือ กองทัพมีภารกิจต่าง ๆ มากมาย นอกเหนือภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการรักษาความมั่นคงภายใน กล่าวคือ ภารกิจของกองทัพดำรงอยู่ในลักษณะที่เป็น “ทวิบทบาท” (Dual Role) และภารกิจทั้งสองส่วนนี้ในมุมมองของผู้บริหารกองทัพอาจจะไม่มีส่วนใดสำคัญกว่าอีกส่วน เพราะกองทัพมองเห็นว่า ทั้งสองเรื่องนี้มีความสัมพันธ์กันโดยตรง การไม่นำพาต่อภารกิจหนึ่งก็จะทำให้เกิดการดำเนินการในอีกภารกิจหนึ่งอ่อนแอได้

การมีภารกิจที่เป็น “ทวิบทบาท” อาจจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องในยุคที่ประเทศต้องเผชิญกับภัยคุกคามจากสงครามภายในของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสงครามภายในมีความรุนแรงจนเกือบจะสามารถยกระดับขึ้นเป็นสงครามกลางเมืองได้นั้น การไม่มีบทบาทในการรักษาความมั่นคงภายในสำหรับกองทัพในสถานการณ์เช่นนี้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะความมั่นคงภายในกลายเป็นภัยคุกคามหลักของประเทศ โดยภาพรวมแล้ว กองทัพคงต้องลดบทบาทในส่วนที่มีใช้ภารกิจทางทหารลงซึ่งไม่แต่เฉพาะในระดับเหล่าทัพเท่านั้น หากแต่ยังหมายรวมถึงระดับของกระทรวงกลาโหมด้วย เช่นงานด้านรัฐวิสาหกิจของกระทรวงกลาโหม จะยังมีความจำเป็นอยู่เพียงใด ตัวอย่างของรัฐวิสาหกิจของกระทรวงกลาโหมจะยังมีความจำเป็นอยู่เพียงใด ตัวอย่างของรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ได้แก่ องค์กรการแก้ว องค์กรการทอผ้า องค์กรแบตเตอรี่ องค์กรฟอกหนัง และองค์กรอาหารสำเร็จรูป รัฐวิสาหกิจเหล่านี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับต่อภารกิจในการเตรียมการสงคราม แต่ปัจจุบัน

อุตสาหกรรมในภาคของพลเรือนเติบโตทั้งในเรื่องของคุณภาพและปริมาณการผลิตอย่างมาก แทนที่จะให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้ลงทุนดังกล่าว (สุรชาติ บำรุงสุข, 2540: 31-33)

งานกิจกรรมพลเรือนของกองทัพ มีส่วนอย่างมากในการเปลี่ยนภาพพจน์ของกองทัพที่มีได้เป็นเพียงแค่ “นักรบ” ซึ่งสนใจทำแต่งานใน “การปราบปรามด้วยกำลังอาวุธ” เท่านั้น หากแต่การดำเนินงาน ในแนวทางกิจการพลเรือนทำให้เกิดภาพใหม่ที่ว่าทหารสามารถเป็น “นักพัฒนา” ที่มีส่วนเข้าไปเสริมสร้างความอยู่ดีกินดี หรือสร้างชีวิตที่ดีกว่าให้เกิดแก่ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านความมั่นคงของประเทศ หรือกล่าวได้ว่า งานกิจการพลเรือนได้เปลี่ยนทหารกลายเป็น “ผู้ปฏิบัติงานมวลชน” ที่ยอมรับกันว่าในสงครามการเมือง ประชาชนเท่านั้นคือผู้ชี้ขาดการสงคราม เพราะผู้ที่ครองใจประชาชน ก็คือ ผู้ที่ครองชัยชนะในสนามรบการเมือง (สุรชาติ บำรุงสุข, 2540: 138-140) อาจกล่าวได้ว่า กองทัพมีการพัฒนายุทธศาสตร์หลักคือ การพัฒนาควบคู่กับการแก้ปัญหาด้านความมั่นคงภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิด “ยุทธศาสตร์การพัฒนา” จึงเป็นต้นแบบของแนวคิดในการผสมผสานการพัฒนาและการรักษาความมั่นคงให้สอดคล้องกัน โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในทิศทางเดียวกัน (คณะทำงานปฏิรูปดิน โยบายเพื่อการพัฒนากองทัพ, 2541: 1)

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับมาร์กซิสต์

แนวคิดของมาร์กซิสต์ มีลักษณะเฉพาะที่สำคัญดังนี้

1. มองว่าถึงแม้ว่ามนุษย์ธรรมดาเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ ท่ามกลางการต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างผู้กดขี่กับผู้ถูกกดขี่ เราจำเป็นต้องเข้าใจประวัติศาสตร์เพื่อเข้าใจ โลกปัจจุบัน
2. มองว่าถึงแม้ว่ามนุษย์สามัญเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ แต่เขาไม่มีอำนาจที่จะเลือกสถานการณ์ภายนอกที่ดำรงอยู่ได้ เพราะสถานการณ์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้น ในอดีต และสภาพความเป็นจริงในโลกแห่งวัตถุ ดังนั้นการเปลี่ยนสังคมขึ้นอยู่กับทั้งอัตวิสัยและภววิสัยเสมอ
3. มองว่าลักษณะการเลี้ยงชีพของมนุษย์ในยุคใดยุคหนึ่ง หรือที่เรียกว่า ความสัมพันธ์ทางการผลิตและพลังการผลิต เป็นสิ่งหลักที่กำหนดความเป็นอยู่ของมนุษย์เช่นระบบการปกครองหรือระบบสังคม และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นอีกเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะความคิด ในสมองมนุษย์ด้วย การให้ความสำคัญกับสิ่งของที่แต่ละต้องได้หรือวัตถุในการกำหนดความคิดของมนุษย์ เรียกว่าแนวคิดแบบวัตถุนิยม ซึ่งต่างจากแนวคิดจิตนิยม ที่มองว่าความคิดมนุษย์(โดยเฉพาะคนเก่ง) เป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบของโลกแต่แรก
4. มองว่าถ้าเราจะเข้าใจโลกได้ เราต้องมองโลกด้วยวิภาษวิธี (หรือ ไดอาเลกติก) คือ ต้องมองภาพรวมของโลก ต้องหาความขัดแย้งในภาพรวมดังกล่าว และเมื่อหาความขัดแย้งดังกล่าวได้

จะค้นพบสิ่งที่ผลักดันให้สังคมเปลี่ยนแปลงเสมอ นักมาร์กซิสต์ จึงมองว่าสังคมไม่เคยหยุดนิ่ง และสภาพการเปลี่ยนแปลงคือเรื่องปกติ

ในรูปธรรมแนวคิดมาร์กซิสต์มองว่า วัฒนธรรม ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิม เป็นเรื่องรองที่เปลี่ยนตามยุคสมัย ไม่ใช่เรื่องหลักที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งหลักที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมคือความขัดแย้งที่เติบโตจากลักษณะระบบการผลิต และบทบาทของสามัญชนในการต่อสู้ทางชนชั้น (โจ อังการณและคณะ, 2543: 8-9)

2.1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับบูรณาการ

ระบบโลกาภิวัตน์และรัฐ ต่างเป็นระบบใหม่ระดับมหภาค ลักษณะสำคัญ ๆ ของระบบโลกาภิวัตน์และรัฐก็มีความใหญ่โตและเป็นพลังที่เกี่ยวข้องกับทุกส่วนของสังคม จนเรามักจะละเลยรายละเอียดระดับปัจเจกบุคคลและชุมชนขนาดเล็ก ไป ลักษณะเด่นร่วมกันของระบบโลกาภิวัตน์และความเป็นรัฐอย่างหนึ่ง คือ การบูรณาการ เนื่องจากโลกปัจจุบันเล็กลงมากในแง่ของการสื่อสาร การไปมาหาสู่ และผลกระทบที่เหตุการณ์ในซีกโลกหนึ่งมีต่ออีกซีกโลกหนึ่ง ระบบโลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่มีพลวัตสูงมีผลทำให้ผู้มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เรียบง่ายรับไม่ได้ วิถีชีวิตแบบโลกาภิวัตน์เป็นวิถีชีวิตที่เร็วกว่าถูกกว่าและทันสมัย กว่าวิถีชีวิตแบบอื่น ลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มาทำให้ระบบโลกาภิวัตน์กลายเป็นอำนาจเบ็ดเสร็จ ได้แก่การก่อให้เกิดความกลมกลืนกัน แต่เป็นการกลมกลืนกับกติกาทางการปกครอง การจัดการและมีค่านิยมที่เน้นการแข่งขัน

ระบบโลกาภิวัตน์ผลักดันให้ทุกประเทศต้องเปิดสังคม การเปิดสังคมนี้ มิใช่การเปิดระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าเสรี และการแข่งขันแต่เพียงด้านเดียว แต่เป็นการเปิดรับวัฒนธรรมบริโภคนิยมและค่านิยมที่มักจะขัดแย้งกับคุณค่าเก่าแก่ของศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นอีกด้วย ระบบโลกาภิวัตน์มีกติกาทางการดำเนินเศรษฐกิจที่ชัดเจน คือ การเปิดตลาด การลดเครื่องขัดขวางด้านกฎระเบียบและการปรับเปลี่ยนรัฐวิสาหกิจให้เป็นเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้เงินลงทุนจากต่างประเทศมีความสนใจที่จะเข้ามาทำธุรกิจแสวงหากำไรมากขึ้น (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2544: 70-71)

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงเครือข่าย

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและสังคม สามารถนำมาพิจารณาในกรอบคิดด้านเครือข่ายนโยบาย จะเห็นภาพความสัมพันธ์เชิงนโยบายระหว่างกลุ่มคนในสังคมกับหน่วยงานของรัฐที่แตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

1. เครือข่ายนโยบายที่มีลักษณะรัฐนิยมจะเกิดขึ้นได้ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบที่ค่อนข้างไปทางชุมชนนโยบายหรือค่อนข้างไปทางเครือข่ายประเด็นปัญหาและในทุกรูปแบบ

หน่วยงานของรัฐจะแสดงบทบาทนำในกระบวนการนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐจะสามารถกำหนดและบังคับใช้นโยบายตามเป้าหมายได้ โดยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนจำนวนน้อยที่เกี่ยวข้อง

2. เครือข่ายนโยบายที่สะท้อนภาพตามตัวแบบมาร์กซิสต์ มักจะเป็นเครือข่ายในรูปแบบชุมชนนโยบาย ซึ่งกลุ่มทุนขนาดใหญ่มีบทบาทนำหรือครอบงำกระบวนการนโยบายในขั้นตอนต่าง ๆ เนื่องจากการผูกขาดทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนความสามารถด้านการจัดองค์กร และ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ชนชั้นนี้สามารถต่อรองและแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับหน่วยงานของรัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เครือข่ายนโยบายที่มีลักษณะพหุนิยม รูปแบบเครือข่ายมักจะเป็นเครือข่ายประเด็นปัญหา ที่มีคนหลายกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย แต่ละกลุ่มจะมีผลประโยชน์ความต้องการที่มักจะขัดแย้งกันและไม่มีการทรัพยากรที่ใช้ในการต่อรองมากนัก ทางด้านหน่วยงานของรัฐก็มักจะมีหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกัน นโยบายนั้นด้านใดด้านหนึ่ง ในทางตรงกันข้ามหากเครือข่ายนโยบายนั้นมีลักษณะของสหการ รูปแบบเครือข่ายโดยทั่วไปจะเป็นชุมชนนโยบาย

4. เครือข่ายนโยบายเป็นไปตามตัวแบบชนชั้นนำ รูปแบบของเครือข่ายย่อมจะเป็นชุมชนนโยบายที่หน่วยงานของรัฐและบรรดาชนชั้นนำมักจะสมหวักันกำหนดเนื้อหาและทิศทางนโยบายอย่างลับ ๆ หรือชนชั้นนำบางการให้หน่วยงานของรัฐกำหนดนโยบายตามความต้องการของตน โดยเป็นการภายใน

5. เครือข่ายนโยบายตามตัวแบบการตัดสินใจเลือกสาธารณะ รูปแบบของเครือข่ายดูเหมือนจะโน้มเอียงไปทางเครือข่ายประเด็นปัญหาค่อนข้างมาก เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าหน่วยงานของรัฐหรือคนกลุ่มต่าง ๆ มุ่งจะต่อรองแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด

สิ่งที่ยังเป็นปัญหาอยู่ก็คือ ตัวแบบเหล่านี้มักจะยืนยันว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและสังคมในทัศนะของตนเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอในทุกกรณี ในขณะที่การวิเคราะห์ในเชิงเครือข่ายนโยบายยอมรับว่า เครือข่ายดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกเครือข่าย แต่ถ้าหากยอมรับได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนภายในแต่ละสังคมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา ปัญหานี้ก็จะหมดไป (อนุสรณ์ ลิ้มมณี, 2542: 96-98)

2.1.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษา

นับตั้งแต่เริ่มทศวรรษแห่งการพัฒนาเป็นต้นมา “การศึกษา” ได้รับการคาดหวังว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการก่อให้เกิดการพัฒนาขึ้น การพัฒนาสังคมจะประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพได้ไม่เพียงแต่จะต้องอาศัยเทคนิควิทยาการหรือทรัพยากรต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยสมาชิกของชุมชนที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี มีความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสมตามควร ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแนวคิดเกี่ยวกับหลักการกระจายการศึกษา อันหมายถึงการกระจายความรู้โดยผ่านกระบวนการของการศึกษาเพื่อยกระดับฐานะของประชาชนในท้องถิ่นให้มีสภาพดีขึ้นทั้งในด้านการศึกษา การอนามัย การเศรษฐกิจและสังคม โดยทำให้ประชาชนรู้จักช่วยตนเอง รู้จักนำเอาวิชาการต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของเขาเอง โดยมุ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 4 ด้าน

1. เปลี่ยนสิ่งที่ประชาชนรู้ ได้แก่ ความรู้ของเขาเพื่อตัวเขาเองเพื่อสังคมของเขาและเพื่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพรอบตัวเขา
2. เปลี่ยนสิ่งที่ประชาชนสามารถทำได้ อัน ได้แก่ ทักษะ สติปัญญา และกายภาพของเขา
3. เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ประชาชนคิดและมีความรู้สึก อันหมายถึงทัศนคติต่อตัวเอง ต่อสังคม และต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของเขา
4. เปลี่ยนแปลงสิ่งที่ประชาชนทำอยู่ ได้แก่ แนวทางการปฏิบัติของเขาและการทำงานของเขา

ในขณะเดียวกันได้เกิดปรัชญาและแนวคิดในการศึกษาใหม่ๆ เช่น ลัทธิปฏิรูปนิยม (Reconstruction) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้การศึกษากลายเป็นพื้นฐานในการปฏิรูปสังคม โดยให้ประชาชนตระหนักและเข้าใจตนเองและสังคม มีส่วนร่วมในการศึกษาและสังคม และพยายามจัดหลักสูตรการศึกษาทั้งในและนอก โรงเรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาชุมชนและประเทศ (ชนิตา รัศมีพลเมือง, 2532: 150)

ในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจ ก็ก่อให้เกิดการแข่งขันและแย่งชิงทรัพยากร จนก่อให้เกิดความเกลียดชัง อันส่งผลไปถึงการเลี้ยงดูเด็กและการให้การศึกษาบุตรหลาน ที่เน้นการไปช่วงชิงทรัพยากรและการมีชีวิตที่สูงเด่นกว่าคนอื่นในสังคมและยังรวมตัวกันไปแข่งขันระดับโลก เป็นการมองโลกและชีวิตรวมถึงธรรมชาติแวดล้อมแล้วนำมากำหนดการกระทำ ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นโลกทัศน์ที่นำไปสู่ความรุนแรงและกลไกที่สร้างโลกทัศน์ที่นำไปสู่ความรุนแรงตัวหนึ่ง ก็คือ การศึกษา ทั้งที่อยู่ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน อันได้แก่การศึกษาที่ผ่านสื่อต่างๆ จนหล่อหลอมกันเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองและมากำหนดเป็นพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่เน้นการแข่งขันและการเอาชนะผู้อื่น ซึ่งย่อมจะเป็นการศึกษาเพื่อสงคราม หรือการศึกษาเพื่อความรุนแรงมากกว่าการศึกษาเพื่อ

สันติภาพหรือการศึกษาเพื่อความสงบสันติ ถ้าพิจารณาปัญหาโดยใช้โลกทัศน์แบบพุทธศาสนา ทุกทุกอย่างย่อมเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดซึ่งกันและกัน โลกทัศน์ของคนก่อให้เกิดระบบการเมือง ระบบการเมืองก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างกันก่อให้เกิดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดู การศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูก่อให้เกิดโลกทัศน์

การศึกษานั้นมี 3 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของการฝึกฝนหาความรู้และความชำนาญเพื่อใช้ประกอบอาชีพ อีกส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพภายในมนุษย์ และอีกส่วนเป็นการเรียนรู้วิธีการมองโลกและชีวิต เพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งต่อตัวเอง ต่อผู้อื่นและต่อชุมชน ทั้งสามส่วนสัมพันธ์กัน ความรู้และความชำนาญ เป็นเครื่องมือของโลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อสิ่งรอบ ๆ ตัวและต่อตัวเอง ปัจจัยภายในของมนุษย์ก็มีส่วนผลักดันวิถีคิดและวิธีการมองปัญหา (สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทินและพิภพ ธงไชย, 2544: 78-79)

2.2 รายงานการติดตามผลการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขตามแผนแม่บท

จากการรายงานการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ช่วงปีงบประมาณ 2545

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. รายงานการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ช่วงปีงบประมาณ 2545 ระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2544 – กันยายน 2545 สรุปได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกัน

การดำเนินงานในยุทธศาสตร์นี้เป็นมาตรการสำคัญในการต่อสู้เพื่อเอาชนะปัญหายาเสพติด โดยมุ่งเน้นงานมวลชนและกระบวนการให้เกิดความรู้ ด้วยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อต่างๆ สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุก กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 7,464,098 คน โดยได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการผลิตสื่อสอดแทรกเนื้อหาในการป้องกันและต่อต้านยาเสพติด มีการจัดการอบรมวิทยากรกระบวนการ จำนวน 5,797 คน ใน 889 อำเภอทั่วประเทศ การใช้กระบวนการลูกเสือชาวบ้าน มีการจัดกิจกรรมในพื้นที่เป้าหมาย 331 หมู่บ้าน 36 ตำบล มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 19,691 คน สนับสนุนให้มีลานกีฬาต้านยาเสพติด จำนวน 622 ลาน จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนป้องกันยา

เสพติดในพื้นที่นำร่องที่เป็นตำบลที่มีศูนย์เยาวชนเข้มแข็งรวม 9 พื้นที่ใน 4 ภาค นอกจากนี้มีการดำเนินการถวายความรู้ พระวิทยากร จำนวน 1,360 รูป เพื่อดำเนินการฝึกอบรมนักเรียน โดยการจัดค่ายพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพชีวิต โดยมีนักเรียน/นักศึกษาเข้าอบรมทั้งสิ้น 111,996 คน สามารถคัดกรองกลุ่มผู้เยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้จำนวน 15,594 คน และนำไปเข้ารับการฟื้นฟูจิตใจโดยใช้หลักธรรมต่อไป

2. ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและสารเคมี

การดำเนินการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด สกัดกั้นสารตั้งต้น ตัวยาที่ใช้ทดแทนในการผลิตและอุปกรณ์ในการผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะตามแนวชายแดนที่ต้องมีการกวดขันเป็นพิเศษเพื่อมิให้มีการลักลอบนำเข้าไปสู่แหล่งผลิตยาเสพติดทั้งในและนอกประเทศได้ กรมศุลกากรได้ดำเนินการควบคุมการนำเข้าและส่งออกสารตั้งต้น/ตัวยาที่ใช้ทดแทนในการผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง มีปริมาณการนำเข้าสารเคมีทั้งหมด 189 รายการ น้ำหนักรวม 108,941,942 กิโลกรัม และส่งออก 86 รายการ น้ำหนักรวม 208,758,315 กิโลกรัม นอกจากนี้ กองทัพบก สำนักงานป.ป.ส. ได้ร่วมกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนดำเนินการสกัดกั้นบริเวณชายแดน มีผลการดำเนินการคือ จับกุมผู้ต้องหาได้ 808 คน สามารถยึดของกลางได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะได้ตรวจยึดคาเฟอีน ซึ่งเป็นสารประกอบสำคัญในการผลิตยาบ้าได้รวม 12,496.70 กิโลกรัม ซึ่งประมาณการว่าหากสกัดลอกออกไปได้ จะสามารถนำไปผลิตยาบ้าได้ไม่น้อยกว่า 249 ล้านเม็ด นอกจากนี้ยังตรวจยึดยาบ้าได้อีกจำนวน 11,193,104 เม็ด ดำเนินการตัดทำลายไร่กัญชาได้พื้นที่ 74.95 ไร่ (น้ำหนักกัญชาสด 59,592 กิโลกรัม) ตัดทำลายไร่ฝิ่นได้ 6,183.24 ไร่

3. ยุทธศาสตร์การปราบปราม

การทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด จำเป็นที่จะต้องทำลายองค์ประกอบของขบวนการค้าตั้งแต่ผู้ผลิตผู้จำหน่ายในทุกระดับ และผู้เสพ ด้วยการใช้มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกฎหมายยาเสพติดและมีใช้กฎหมาย ยาเสพติดแต่สามารถนำมาบังคับใช้เพื่อลิดรอนและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด การสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในทุกลักษณะความผิด และประเภทตัวยา มีถึง 272,942 คดี ผู้ต้องหา 284,625 คน เฉพาะคดีความผิดเกี่ยวกับยาบ้า 217,302 คดี ผู้ต้องหา 226,691 คน ของกลางยาบ้าประมาณ 88,939,200 เม็ด รวมทั้งมีการยึด อาัยค์ชั่วคราวทรัพย์สินยาเสพติดรวม 1,130 ราย มูลค่า 450 ล้านบาท และดำเนินการยึด/อายัด 247 ราย มูลค่าทรัพย์สิน 442.30 ล้านบาท โดย

ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุน 95.97 ล้านบาท โดยนำทรัพย์สินที่ได้จากการยึด/อายัด ไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านยาเสพติด และมีการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการยาเสพติด โดยถูกดำเนินการหลังการจับกุมทั้งสิ้น 31 ราย

4. ยุทธศาสตร์การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

ยุทธศาสตร์นี้จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการดำเนินการในลักษณะครบวงจร จนกระทั่งผู้เข้าสู่กระบวนการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพสามารถกลับเข้าสู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้ การบำบัดรักษาและฟื้นฟู สมรรถภาพได้มีการดำเนินการในรูปแบบทั้งคนไข้ในระบบโรงพยาบาล กายจิต สังคมบำบัด ค่าอาหาร/ค่าตรวจ และ ค่าวัคซีน/ชุมชน รวม 61,181 คน มีการดำเนินการ “โครงการค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต” (โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง)เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมราชทัณฑ์และกองทัพบก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ผู้ที่กำลังจะพ้นโทษและช่วยเหลือผู้ต้องขังภายหลังได้รับการปลดปล่อย

5. ยุทธศาสตร์การข่าว

การจัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมด้านการข่าวยาเสพติด มีการพัฒนางานการข่าวให้เป็นระบบเพื่อสามารถสนับสนุนการปราบปราม โดยจัดตั้งชุดปฏิบัติการข่าวในพื้นที่ภายใต้ศูนย์อำนวยการร่วมด้านการข่าวยาเสพติด จำนวน 113 ชุดปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนงานด้านปราบปราม โดยเฉพาะการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ รวมทั้งการปราบปรามเครือข่ายผู้ผลิต นายทุน ผู้มีอิทธิพล ผู้ค้ารายสำคัญ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด นอกจากนี้ยังจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตร “การใช้ระบบประสานงานข่าวยาเสพติด” กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 66 หน่วยงาน จำนวน 5 รุ่น มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 149 คน

6. ยุทธศาสตร์การอำนวยการและประสานงาน

การกำหนดนโยบายและจัดตั้งสำนักงานอำนวยการแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด และบูรณาการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้กับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำแผนงบประมาณมิให้ซ้ำซ้อนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อ

สนับสนุนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายให้องค์กรท้องถิ่นมีบทบาทและรับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการจัดสรรงบประมาณด้านยาเสพติดให้กับพื้นที่ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 350,000,000 บาท และในปี 2546 ได้มีการจัดทำแผนงบประมาณสำหรับจัดสรรให้พื้นที่ จำนวน 400,000,000 บาท

7. ยุทธศาสตร์การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเสร็จสิ้น 3 ฉบับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบ 6 ฉบับ และพิจารณาร่างกฎหมายใหม่ 6 ฉบับ รวมทั้งการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการปราบปรามและดำเนินการทางกฎหมาย ซึ่งทำให้การดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมเป็นไป ด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม

8. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ

การดำเนินการด้านการต่างประเทศเพื่อผลักดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในประเทศ ภูมิภาค และระดับประชาคมโลก การดำเนินการประกอบด้วยแนวทางเพื่อแสวงหาความร่วมมือโดยการประชุมกรอบทวิภาคี ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติดประจำประเทศไทย 21 ประเทศ และ 2 องค์กรระหว่างประเทศ จัดให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศในภูมิภาคเดียวกัน และต่างภูมิภาค เพื่อการควบคุมวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้นอีกทั้งเพื่อสกัดกั้นยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งการจัดประชุมทวิภาคีว่าด้วยความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติดระหว่างประเทศไทยกับพม่าครั้งที่ 7 ส่วนการประชุมกรอบพหุภาคี ได้จัดประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสเพื่อหารือด้านการปราบปราม การป้องกันเพื่อลดอุปสงค์และการควบคุมเพื่อลดอุปทาน ทั้งนี้เพื่อสร้างให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี ค.ศ. 2015 ภายใต้กรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน ก่อให้เกิดผลสำเร็จด้านการปราบปรามการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศสามารถจับกุมนักค้ายาเสพติดข้ามชาติ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้พร้อมของกลางที่กำลังนำส่งไปยังประเทศที่ 3 นอกจากนี้ด้านการประชุม สัมมนา อบรม และความร่วมมือทางด้านวิชาการ ประกอบด้วยการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชนภาคพื้นเอเชีย – แปซิฟิก ส่วนการศึกษาดูงานและร่วมมือทางวิชาการมีการจัดการศึกษาดูงาน

ให้แก่ตัวแทนจากต่างประเทศที่เข้ามาดูการดำเนินงานในประเทศ จากตัวแทนเจ้าหน้าที่ขององค์กรในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในกลุ่มอาเซียนและสหประชาชาติ

9. ยุทธศาสตร์การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

การมีข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและเป็นวิทยาศาสตร์เพื่อชี้สถานะของปัญหา ได้มีการศึกษาและประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติด มีจำนวนทั้งสิ้น 7,312,200 คน จากจำนวนประชากร 44,664,700 คนการพัฒนากระบวนการข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบข้อมูลให้ทันต่อสถานการณ์ งานโครงการเครือข่ายวิชาการสารเสพติด โดยมีคณาจารย์/นักวิชาการจาก 5 สถาบันการศึกษาทั่วประเทศ ได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่าย 25 ท่านและที่ปรึกษาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติอีก 1 หน่วยงาน เพื่อให้มีการศึกษาวิจัย ให้ได้ภาพสถานการณ์ที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ในมาตรการป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอุปทาน อุปสงค์ และผลกระทบของสารเสพติด การจัดวางระบบการติดตามและประเมินผล ได้มีการสร้างเครือข่ายวิชาการด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นคณาจารย์และนักวิชาการสถาบันการศึกษา จำนวน 77 คน จาก 52 สถาบันการศึกษา และ 2 ส่วนราชการ ผลการประเมินผลแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด พ.ศ. 2544 - 2545 ในช่วง 6 เดือนแรก ในภาพรวมของประเทศพบว่า ผู้ค้าผู้เสพลดลง ระดับความรุนแรงของปัญหาเสพติดลดลง จัดให้มีการประชุมวิชาการ สารเสพติดระดับชาติ ครั้งที่ 1 โดยสำนักงาน ป.ป.ส. สนับสนุนให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 26 - 27 กันยายน 2545 เพื่อที่ได้นำข้อมูลข้อเสนอและสถิติที่ได้จากการศึกษาเรื่องสารเสพติดในประเทศไทย เป็นภาพสังเคราะห์ในขอบเขตประชากรเป้าหมายรวมทั้งพื้นที่ที่มานำเสนอให้ที่ประชุมและสังคมได้รับรู้ ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริงในปัจจุบัน และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบถึงสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ของโลก สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไปในอนาคต (คณะรัฐมนตรี, 2546)

2.3 กิจกรรมโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (เกษตรโยธิน)

กิจกรรมฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (เกษตรโยธิน) เป็นภารกิจของกองทัพบกมอบให้กับหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบกดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพผู้ต้องโทษจากกรมราชทัณฑ์ โดยนำแนวทางพื้นฐานทางเกษตรกรรมมาเป็นแนวคิดหลักในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้ต้องโทษอันเป็นผลต่อการพัฒนาชุมชนและ

สังคม ตลอดจนประเทศชาติในภาพรวม

หลักสูตรการฝึกอบรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดและฟื้นฟูตลอดจนพัฒนาคุณภาพผู้ต้องโทษจากกรมราชทัณฑ์ โดยเน้นการฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพผู้รับการฝึกเป็นรายบุคคล เป็นหมู่คณะ ไปพร้อมๆ กับการสร้างเสริมประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพเกษตรกรรมตามแนวคิดพระราชทาน “เกษตรทฤษฎีแนวใหม่” และแนวคิด “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อ

1. ให้ความคุ้นเคย และเรียนรู้ถึงการปฏิบัติตนเพื่อการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีระบบ และมีความเป็นระเบียบ
2. ปรับแนวความคิด และวิธีการดำรงตนของผู้เข้ารับการอบรมให้อยู่ในวิถีทางที่ถูกต้อง สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ และเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต
3. เสริมสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย จิตใจ และสภาพขวัญของผู้รับการอบรม ตลอดจนสร้างการยอมรับ
4. เตรียมการในการกลับเข้าสู่สังคม โดยการชี้แนะแนวทางที่เหมาะสมให้ และยอมรับกฎเกณฑ์ส่วนรวม
5. ให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพทางเกษตรกรรมอย่างเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพที่สุจริต เลี้ยงตนเองและครอบครัว ได้อย่างสอดคล้องกับการประกอบอาชีพพื้นฐานของชาติในอนาคต

หลักการฝึก

1. คำสั่งกองทัพบกที่ 453/2544 ลงวันที่ 20 ก.ย. 2544 เรื่องการจัดตั้งศูนย์ประสานงานฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตกองทัพบก
2. คำสั่งกองทัพอากาศที่ 1/ศูนย์ประสานงานฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต กองทัพอากาศที่ 1 (เฉพาะ) ที่ 01/44 ลงวันที่ 8 ต.ค. 2544 เรื่องการจัดตั้งและปฏิบัติหน้าที่ศูนย์ประสานงานฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต กองทัพอากาศที่ 1
3. คำสั่ง กองพลทหารราบที่ 11 ที่ 322/2544 ลงวันที่ 30 ต.ค. 44 เรื่อง การจัดตั้งและปฏิบัติหน้าที่ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต พลทหารราบที่ 11
4. คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการฟื้นฟูสมรรถภาพ และการส่งเสริมการดูแลตนเองแบบบูรณาการแก่ผู้ติดยาเสพติด รพ. วัณยุวรักษ์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
5. เอกสารการสัมมนาการฝึก ฟื้นฟูพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (เกษตรโยธิน) ฝกร.สปก.ทบ.

All rights reserved

6. ภาพยนตร์ วีดีโอเทป ภาพถ่าย เครื่องบันทึกเสียง และแผ่นภาพ เครื่องช่วยฝึกต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการฝึก

แนวความคิดในการฝึก

1. การจัดการฝึกอบรมโรงเรียนเกษตรโยธิน แบ่งขั้นตอนการฝึกพื้นฐานไว้ดังนี้

- 1.1 ชั้นการฝึกพื้นฐาน
- 1.2 ชั้นการฝึกพัฒนาคุณภาพ
- 1.3 ชั้นการฝึกปรับสภาพ

2. แนวทางในการจัดการฝึกในแต่ละชั้น

ชั้นการฝึกพื้นฐาน ในชั้นนี้มีจุดมุ่งหมายของการฝึกเพื่อการพัฒนาพื้นฐานทางด้านความมีระเบียบวินัย งานการฝึกที่สำคัญในชั้นนี้นอกจากการฝึกบุคคลเบื้องต้น และแถวชิดแล้ว ยังต้องเน้นถึงการปฏิบัติตามตารางเวลาอย่างเข้มงวด โดยในชั้นนี้มีการจัดกิจกรรมเพื่อผลของความสามัคคี รวมถึงการพัฒนาด้านความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกาย อย่างค่อยเป็นค่อยไป ควบคู่กับการทำให้ความรู้เบื้องต้นทางด้านเกษตรกรรมอันจะเป็นความรู้พื้นฐานในการฝึกอบรมขั้นต่อไป โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการในชั้นนี้ประมาณ 4 สัปดาห์ งานการฝึกในชั้นนี้ประกอบด้วย

1. การฝึกบุคคลเบื้องต้นทางทหาร
2. การพัฒนาด้านสังคมและอารมณ์
3. การอบรมในเรื่องการปลูกฝังความสามัคคี ความรักประเทศชาติ
4. การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ความเสียสละ และการมีส่วนร่วมในทางสังคม
5. การปฏิบัติกิจกรรมที่เน้นความสามัคคีและการร่วมมือช่วยเหลือของส่วนรวม
6. การออกกำลังกายและกายบริหาร
7. การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม
8. การพัฒนาด้านความรู้เกษตรกรรม

ชั้นการฝึกพัฒนาคุณภาพ ในชั้นนี้มีจุดมุ่งหมายของการฝึกเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการดำรงชีพอย่างเรียบง่ายตามแนวทางพระราชทาน “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” โดยเน้นการดำรงชีพโดยการพึ่งตนเองในทางเกษตรกรรมพื้นฐาน และการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพเกษตรกรรมที่ผู้รับการฝึกสามารถนำไปใช้เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการฝึก โดยยังคงมีการฝึกบุคคลเบื้องต้น เพื่อคงไว้ซึ่งความมีระเบียบวินัยของผู้รับการฝึกอยู่ด้วย และเน้นการพัฒนาจิตใจ หรือ การบำบัดทางจิตเฉพาะกลุ่ม ตาม

สภาพพื้นฐานของแต่ละกลุ่ม รวมถึงการพัฒนาความสมบูรณ์แข็งแรงด้านร่างกายให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยในขั้นนี้ ใช้ระยะเวลาในการฝึกประมาณ 19 สัปดาห์ งานการฝึกในขั้นนี้ประกอบด้วย

1. การฝึกทบทวนการฝึกทางทหารเบื้องต้น
2. การปฏิบัติงานทางเกษตรกรรม 3 ด้านหลักคือ การปลูกพืชผักระยะสั้น ผักสวนครัว การประมงน้ำตื้น และการปศุสัตว์
3. การฝึกอาชีพเสริมหลักสูตรอื่นๆ และการพัฒนายกระดับฝีมือแรงงาน
4. การอบรมถ่ายทอดประสบการณ์ และวิชาการทางด้านการเกษตรกรรม วิชาการทั้งภายในภายนอกหน่วยและการลงมือปฏิบัติจริง
5. การพัฒนาด้านจิตใจ การบำบัดกลุ่ม การบำบัดจิตเฉพาะกลุ่ม
6. การอบรมปลูกฝังอุดมการณ์
7. การพัฒนาความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกาย

ขั้นการฝึกปรับสภาพ ในขั้นนี้มีความมุ่งหมายของการฝึกเพื่อเตรียมผู้รับการฝึกสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุขเป็นประการหลัก โดยยังคงให้มีการฝึกที่ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมีระเบียบวินัยต่อไป ควบคู่ไปกับการการพัฒนาด้านจิตใจที่มีความสม่ำเสมอ รวมถึงการพัฒนาความสมบูรณ์แข็งแรงทางด้านร่างกายให้ถึงขีดสุดในแต่ละบุคคล การจัดวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์ที่การฝึกสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรงในการดำรงชีวิตประจำวัน และการแสวงหาประสบการณ์จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยในขั้นนี้ใช้เวลาการฝึกประมาณ 4 สัปดาห์ งานการฝึกที่สำคัญในขั้นนี้ประกอบด้วย

1. การฝึกทบทวนการฝึกทางทหารเบื้องต้น
 2. การศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกหน่วย
 3. การส่งเสริมด้านการศึกษา
 4. การอบรมถ่ายทอดประสบการณ์จากวิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ
 5. การประเมินผลภายใน
 2. หลักสูตรการฝึก หลักสูตรการฝึกประกอบด้วย การฝึกหลัก และการฝึกเสริม
- การฝึกหลัก จำนวน 5 กลุ่มวิชา ประกอบด้วย

1) การฝึกทางทหาร ประกอบด้วยการฝึกทางทหารเท่าที่จำเป็นต่อการจัดระเบียบ และสร้างระเบียบวินัย ตลอดจนการเสริมสร้างความรู้ความสามารถเท่าที่จำเป็น ได้แก่

1. การฝึกบุคคลเบื้องต้น

2. การฝึกแถวซิดและระเบียบแถว

3. การปฐมพยาบาล

4. การสุขาภิบาล

2) การพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ประกอบด้วย การฝึกที่มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายที่สมบูรณ์แข็งแรง เป็นผู้ที่รักการออกกำลังกายและเล่นกีฬา และรู้จักการรักษาสุขภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ คือ

1. การออกกำลังกายและกายบริหาร

2. การอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการสาธารณสุข

3. การกีฬา

4. การทดสอบความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกาย

3) พื้นฟูสมรรถภาพจิตและการพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วยกิจกรรมที่ช่วยในการสร้างเสริมและฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้รับการฝึก ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ คือ

1. การบำบัดกลุ่ม กลุ่มปรับความเข้าใจ และกลุ่มประชุมเช้า

2. การบำเพ็ญประโยชน์

3. การนันทนาการ

4. การสัมมนากลุ่ม

5. กิจกรรมทดสอบกำลังใจ

6. การอบรมศีลธรรม

7. การฝึกสมาธิ

8. การบำบัดจิตเฉพาะกลุ่ม

4) การปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย ประกอบด้วย การอบรมและถ่ายทอดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำให้ผู้รับการฝึกปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ รู้จักการเคารพกฎหมายและกฎเกณฑ์ในสังคม รักความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญคือ

1. การอบรมปลูกฝังอุดมการณ์

2. การอบรมถ่ายทอดประสบการณ์จากวิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ

3. กิจกรรมในวันสำคัญของชาติ และศาสนา

4. การประชุมในแนวทางประชาธิปไตย

5) การฝึกวิชาชีพเกษตรกรรม โดยการแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกเป็นกลุ่มๆ ตามแผนงานด้านอาชีพทางเกษตรกรรมดังนี้

1. กลุ่มพืชผัก และพืชระยะสั้น ประกอบด้วย การอบรมและการทดลองปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการบำรุงดิน รักษาดินและน้ำ ฯลฯ

2. กลุ่มปศุสัตว์พื้นบ้าน ประกอบด้วย การพัฒนาความรู้ทางด้านการปศุสัตว์

3. กลุ่มการประมงน้ำตื้น ประกอบด้วย การอบรมและการทดลองปฏิบัติเกี่ยวกับการประมงน้ำตื้น

4. การฝึกวิชาชีพเกษตรกรรมทั้งสามกลุ่มอาชีพ จะต้องมีความรู้ในการฝึกอบรมที่สามารถสร้างผลผลิตให้เกิดการผสมผสานกันในทุกๆกลุ่ม รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างต่อเนื่องถึงครบวงจร ตามแนวคิดพระราชทาน “เกษตรทฤษฎีใหม่”

6) การฝึกเสริม ประกอบด้วย การถ่ายทอดประสบการณ์ที่ส่งเสริมต่อการนำแนวคิดและประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพอย่างประสบความสำเร็จรวมถึงการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข ได้แก่

1. การฝึกเพื่อเสริมสร้างรายได้และการฝึกเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน

2. การศึกษาดูงานทั้งในและนอกที่ตั้งหน่วย

3. การอบรมทางด้านการสหกรณ์และการจัดหาเงินทุนพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

4. การให้ความรู้ด้านกฎหมายพื้นฐาน การแรงงาน และสวัสดิการสังคม

5. การอบรมถ่ายทอดประสบการณ์จากวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนและผู้บังคับบัญชาในหน่วย

3. การปกครอง

แนวความคิดในการจัดการปกครอง

1. การปกครองดูแลใช้ระบบการปกครองดูแลของโรงเรียนทหารเป็นแนวทางโดยอนุโลม และใช้ระบบคะแนนความประพฤติเป็นกรอบในการปกครอง

2. การปฏิบัติตามตารางเวลาต้องมีความเข้มงวด และมีการลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือกระทำผิดกฎระเบียบ ตารางเวลาอย่างเข้มงวดกวดขัน

3. จัดการปกครองดูแล โดยการสร้างสายการบังคับบัญชาในระดับหมวด กองร้อย

และจัดโครงสร้างการควบคุมบังคับบัญชาในระดับกองพันให้มีความแน่นแฟ้น

4. พึงควมเร่งรัดการลงทัณฑ์ส่วนรวมที่ไม่ก่อให้เกิดผลต่อการรักษาความสามัคคีในหมู่คณะโดยรวม

คะแนนความประพฤติ

1. ให้แต่ละบุคคลมีคะแนนความประพฤติ 100 คะแนน
2. เกณฑ์การตัดคะแนนความประพฤติ
 - แต่งกายไม่เรียบร้อย ตัดครั้งละไม่เกิน 3 คะแนน
 - ผิดระเบียบแถว ตัดครั้งละไม่เกิน 3 คะแนน
 - จงใจฝ่าฝืนหรือขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวมอย่างร้ายแรง ตัดครั้งละไม่เกิน 10 คะแนน
 - แสดงกริยาไม่สนใจต่อการฝึกอบรม ตัดครั้งละไม่เกิน 10 คะแนน
 - ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามตารางเวลาที่กำหนด ตัดครั้งละไม่เกิน 10 คะแนน
 - บกพร่องหน้าที่เวรยาม หรือหน้าที่ๆ ได้รับมอบหมาย ตัดครั้งละไม่เกิน 20 คะแนน
 - แสดงกริยากระด้างกระเดื่องต่อการบังคับบัญชา ตัดครั้งละไม่เกิน 20 คะแนน
 - ออกนอกบริเวณ โดยไม่ได้รับอนุญาต ตัดครั้งละไม่เกิน 30 คะแนน
 - หลีกเลี่ยงการฝึกอบรม ตัดครั้งละไม่เกิน 30 คะแนน
 - เล่นการพนัน ตัดครั้งละไม่เกิน 30 คะแนน
 - ก่อการทะเลาะวิวาท ตัดครั้งละไม่เกิน 50 คะแนน
3. อำนาจในการตัดคะแนนความประพฤติ
 - 3.1 ผบ.ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพ มีอำนาจในการสั่งตัดคะแนนความประพฤติโดยไม่จำกัด
 - 3.2 ผบ.โรงเรียนเกษตรโยธิน มีอำนาจในการสั่งตัดคะแนนความประพฤติ ครั้งละไม่เกิน 50 คะแนน
 - 3.3 ผบ.พันกครอง มีอำนาจในการสั่งตัดคะแนนความประพฤติ ครั้งละไม่เกิน 30 คะแนน
 - 3.4 ผบ.ร้อยนักเรียน มีอำนาจในการสั่งตัดคะแนนความประพฤติ ครั้งละไม่เกิน 10 คะแนน
4. กรณีในการกระทำความผิดโดยไม่เจตนา หรือมีข้อบกพร่องเล็กน้อย ในการดำเนินการลงทัณฑ์ โดยการทัณฑ์กรรม ในวันหยุดราชการที่นอกเหนือจากตารางกำหนดการฝึก
5. เมื่อปรากฏว่ามีผู้ถูกตัดคะแนนความประพฤติถึง 50 คะแนน ให้กองร้อยนักเรียนรายงาน

ตามลำดับชั้นจนถึงค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตกับให้ดำเนินการปรับสภาพและฟื้นฟูเป็นกรณีพิเศษ

6. เมื่อผู้รับการฝึกถูกตัดคะแนนความประพฤติถึง 100 คะแนน ให้ดำเนินการส่งตัวกลับเรือนจำทันที

คำแนะนำในการปกครองเพิ่มเติม

1. เมื่อผ่านห้วงการฝึกขั้นพื้นฐานแล้วให้พิจารณาคัดเลือกผู้รับการฝึกส่วนหนึ่ง (หมู่ละไม่เกิน 2 นาย) เป็นผู้ช่วยผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนในแต่ละหมู่

2. ผู้ช่วยผู้ปกครองไม่มีสิทธิใดๆ เพิ่มเติมจากนักเรียนรายอื่น แต่จะได้รับการปฏิบัติที่มีการยกย่องให้เกียรติมากขึ้นเท่านั้น

3. การปฏิบัติตามตารางเวลา ต้องมีความเข้มงวด และไม่อนุญาตให้มีการเปลี่ยนแปลงโดยพลการและไม่อนุญาตให้มีการต่อรองในทุกกรณี

4. ให้กองพันปกครอง และกองร้อยนักเรียน กำหนดมาตรการป้องกันการสร้างอิทธิพลในหมู่ผู้รับการฝึกด้วยกัน และรวมกันเพื่อต่อรอง หรือก่อให้เกิดความกระด้างกระเดื่องต่อการปกครองบังคับบัญชา

5. ให้มีการกำหนดเขตหวงห้าม และพื้นที่หวงห้าม ที่มีความชัดเจน และกำหนดมาตรการป้องกันนักเรียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับพื้นที่พักอาศัยของกำลังพลและครอบครัว โดยเด็ดขาด (คำสั่งสมเด็จพระนังเกล้า พ.ร.11, 2544)

สืบเนื่องจากโครงการจัดดำเนินงานของ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองนั้นยังไม่เป็นที่สนใจและมีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน ข้อมูลที่หาได้มาอ้างอิงในการทำงานวิจัยครั้งนี้จึงเป็นสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์จากระบบออนไลน์เสียเป็นส่วนใหญ่และพบงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับ โครงการนี้มานำเสนอเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2.4 ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์ของ วิจิตร ชวนิชย์ (2545) เรื่อง “การวางแผนการบริหารงานทัณฑสถาน:ศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง จังหวัดระยอง” เป็นการศึกษาถึงการวางแผนและการบริหารงานทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง จังหวัดระยอง เพื่อต้องการทราบว่า ทัณฑสถานเปิดแห่งนี้ได้มีการวางแผนก่อนการดำเนินการจัดตั้งอย่างไร และเมื่อเปิดดำเนินการแล้วมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ ในการให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง จากการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารงาน

ของทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง จังหวัดระยองนั้น มีกระบวนการบริหารที่ดีเป็นพื้นฐานมาตั้งแต่ต้นจึงมีส่วนเกื้อกูลให้การบริหารงานของทัศนสถานเปิดแห่งนี้ได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพคุณลักษณะของกระบวนการบริหารที่ดีซึ่งเป็นพื้นฐานของการบริหารงานของทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง นั้นพอประมวลได้ดังนี้

1.1 การวางแผน ด้วยเหตุที่ได้มีการวางแผนที่ดีมาแต่ต้นจึงไม่เกิดปัญหาในการบริหารแต่ประการใด เนื่องจากได้วางแผนไว้ดีจึงสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี นับได้ว่า การวางแผนคือการแก้ปัญหานั้นเองเพราะเป็นการเตรียมการแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า

1.2 การจัดองค์กร การที่ทัศนสถานเปิดมีลักษณะ “Flat Organization” คือมีสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงสุดมาจกระดับต่ำสุดจำนวนน้อย คือมีระดับอธิบดีแล้วต่อมาก็เป็นระดับผู้ปกครองทัศนสถานและต่อมาก็เป็นหัวหน้าแผนกจนถึงผู้ปฏิบัติงานเลยทีเดียว เป็นการย่อระยะทางในการบริหารงาน (Administration Distance) ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน ทุกคนเข้าใจในนโยบายอย่างลึกซึ้งซึ่งทำให้สามารถบริหารงานสำเร็จลุล่วงอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

1.3 การบริหารบุคคล การบริหารงานบุคคลในทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง ได้ดำเนินไปโดยยึดถือหลักคุณธรรมตลอดมา การเลือกสรรบุคคลเข้าทำงาน การพิจารณาเลื่อนขั้นอันดับเงินเดือน การพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง เป็นไปอย่างยุติธรรมเสมอมา ตลอดถึงขวัญกำลังใจในหน่วยงานที่ดีมีการอบรมเพื่อรักษาคุณภาพของเจ้าหน้าที่ให้เพิ่มพูนเสมอ นับได้ว่าทัศนสถานแห่งนี้มีการบริหารบุคคลได้เป็นอย่างดี

1.4 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้นผู้ปกครองทัศนสถานพยายามแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ เพื่อปรับปรุงและหาวิธีการใหม่ๆ มาดำเนินการเพื่อให้บรรลุดุประพฤติด้านการปลูกฝังความรู้สึกที่ดีแก่ผู้ต้องขัง หากวิธีใดไม่ได้ผลก็ล้มเลิกและนำวิธีการที่ใช้ได้ผลมาปฏิบัติต่อไป

โดยสรุปแล้วคือ การบริหารงานของทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง จังหวัดระยอง ดำเนินงานไปด้วยดีทั้งนี้เนื่องจากมีพื้นฐานจากกระบวนการบริหารที่ดี

การประเมินผลโครงการสำคัญ ประจำปี 2528 ของสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย (2528) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบทัณฑนิคมคลองไผ่และทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของทัณฑนิคมคลองไผ่และทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง โดยเน้นการศึกษาเปรียบเทียบผลการลงทุนกับการบรรลุดุประพฤติประสงค์ของการจัดตั้งทัณฑนิคมและทัศนสถานเปิด เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็นประกอบการตัดสินใจให้แก่ผู้บังคับบัญชาในการจัดตั้งทัศนสถานเปิดแห่งใหม่

เพื่อเสนอแนะปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขการดำเนินงาน โครงการทั้งสอง โดยมีหลักเกณฑ์ให้ พิจารณา 3 ประการคือ

1.1 หลักประหยัด ตั้งงบประมาณในค่าใช้จ่ายลงทุนพื้นฐาน ค่าใช้จ่ายบริหารและดำเนินการ ตลอดจนในเองอัตราค่าจ้างและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเพื่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

1.2 หลักประสิทธิผล เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในการระบายความแออัดของเรือนจำได้ดี และต่อเนื่องตลอดไป

1.3 หลักผลประโยชน์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจของบุคคล 3 ฝ่ายคือ สมาชิก ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง และชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีส่วนในความสำเร็จของโครงการด้วย

เมื่อนำหลัก 3 ประการดังกล่าวมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ สามารถสรุปผลการประเมิน เปรียบเทียบได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงผลการประเมินเปรียบเทียบระหว่างทัณฑนิคมคลองไผ่และทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง

รายการเปรียบเทียบ	ทัณฑนิคมคลองไผ่	ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง
1. การใช้จ่ายงบประมาณในการ จัดตั้ง (ค่าใช้จ่ายลงทุนพื้นฐาน)	1. ต้องใช้งบประมาณในการ ลงทุนสูงและต้องสูญเสียที่ดิน ขนาดใหญ่ให้แก่สมาชิก	1. ใช้งบประมาณในการลงทุน ไม่มากนักคือน้อยกว่าการ ก่อสร้างเรือนจำทั่วไป
2. การใช้จ่ายงบประมาณการ บริหารและการดำเนินการ	2. ใช้จ่ายไม่มากนักเพราะมี ส่วนหนึ่งเป็นผู้พันโทษแล้วรัฐ ไม่ต้องจ่ายค่าอาหาร ทำให้ ต้นทุนการบริหารงาน และ ดำเนินโครงการต่อหัวไม่สูงนัก	2. ค่าใช้จ่ายต่อหัวสูงเพราะ สมาชิกยังมีสภาพเหมือน ผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วไป ยิ่งใน ภาวะที่ยังมีจำนวนไม่เต็มตาม ความจุเต็มที่งบประมาณส่วนนี้ ต่อหัวก็ยังสูงกว่าที่ควรจะเป็น
3. การบรรลุมวัตถุประสงค์ 3.1 การผ่อนคลายความเครียด และฝึกจิตใจ	3.1 ผ่อนคลายมากเพราะได้อยู่ กับครอบครัว ส่วนการฝึกจิตใจ ได้พอควรในหมู่สมาชิกด้วยกัน	3.1 ผ่อนคลายได้น้อยกว่าทัณฑ นิคมแต่มากกว่าเรือนจำทั่วไป แต่ฝึกจิตใจได้ดีเยี่ยมเพราะมีสิ่ง ทำทนายให้หลบหนีได้ง่ายแต่ข้อ

รายการเปรียบเทียบ	ทัศนคติคนคลองไผ่	ทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง
3.2 การฝึกอาชีพละวิชาชีพ	3.2 เน้นด้านการเกษตรเป็นหลัก โดยได้รับการสนับสนุนจาก กรมปศุสัตว์ นักวิชาการ กรมราชทัณฑ์ และจากชมรมในชุมชนใกล้เคียง	เท็จจริงมีผู้ที่หลบหนีน้อยมาก 3.2 เน้นการเกษตรและช่างฝีมือ เช่น ช่างไม้ ช่างโลหะ มีการอบรมแนะนำการเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ สุกร ฯลฯ เพื่อเสริมอาชีพหลักด้วย
3.3 การประหยัดงบประมาณในการเลี้ยงดู	3.3 ค่าอาหารประหยัดได้เฉพาะผู้พ้นโทษแล้ว ส่วนนักโทษพิเศษทางราชการยังคงต้องเลี้ยงดูต่อไป ค่าใช้จ่ายอื่นๆ พบว่าประหยัดงบประมาณได้มากพอสมควร	3.3 ในส่วนนี้มิได้มีการประหยัดแต่ประการใด คงเหมือนกับผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วไป
4. สมรรถนะการบริหาร	4. บรรลุเป้าหมายได้ดีเพราะ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่น้อยแต่ต้องรับผิดชอบดูแลสมาชิกมากในสัดส่วน 1 : 13 นอกจากนี้ การปกครอง การจัดอาชีพ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย การบริหารงานด้านงบประมาณก็ใช้น้อย มีประสิทธิภาพ	4. ยังไม่บรรลุเป้าหมาย อัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อสมาชิกยังต่ำ แต่ถ้าสมาชิกเต็มอัตรา ความจริงจะเท่ากับควมรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำทั่วไปในสัดส่วน 1 : 10 ส่วนด้านอื่นๆคงเหมือนเรือนจำทั่วไป
5. ผลกระทบ	5. ประชาชนยังเห็นว่าสมาชิกเหล่านี้มีอภิสิทธิ์มากกว่าชาวบ้านใกล้เคียง แต่ก็มีการช่วยเหลือด้านสิ่งของจากส่วนราชการอื่นๆและบุคคลภายนอก	5. ประชาชนยังคงเห็นว่า เรือนจำทั่วไปอย่างหนึ่ง การให้ความช่วยเหลือมีน้อย

จากการประเมินเปรียบเทียบ สามารถสรุปความเห็นจากผลการประเมินได้ ดังนี้

2.1 ในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งต้องประหยัดงบประมาณของรัฐบาล โดยการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด กระทรวงมหาดไทยควรกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาความแออัดภายในเรือนจำด้วยการขยายการจัดตั้งทัณฑสถานเปิดมากกว่าทัณฑนิคมเพราะประหยัดงบประมาณได้มากกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่าหลายเท่า นอกจากนี้โครงการทัณฑสถานเปิดสามารถระบายความแออัดได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีจุดอึดอัดเหมือนทัณฑนิคม

2.2 กรมราชทัณฑ์จะต้องแก้ไขปัญหาในเรื่องการคัดเลือกคนให้อยู่ในทัณฑสถานเปิดที่มีอยู่เดิม ให้เพิ่มความจุเดิมที่เสียก่อนที่จะจัดตั้งใหม่ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น แก้ไขระเบียบการคัดเลือกผู้ต้องขังเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ต้องขังที่จะได้รับสิทธิเข้าไปอยู่ ชักจูงให้ผู้ต้องขังและเรือนจำเห็นความสำคัญของการเข้าไปอยู่ในทัณฑสถานเปิดว่าจะได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ และมีผลต่อจิตใจตนเองมากกว่าอยู่ในเรือนจำ

2.3 ปรับปรุงการบริหารงานโครงการทัณฑสถานเปิดและทัณฑนิคมที่มีอยู่เดิมในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ก. การจัดการและงบประมาณ

ข. บุคลากรและการประสานงานทั้งภายในและภายนอก

ค. การควบคุมการให้การศึกษาวินิจฉัย วิชาชีพ การฝึกอาชีพและการฟื้นฟูจิตใจ

ง. การประชาสัมพันธ์และการขอความร่วมมือต่อชุมชน ประชาชนภายนอกหรือส่วนราชการอื่นๆ กลุ่มสมาคมต่างๆ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือทั้งด้านปัจจัยที่โครงการจำเป็นต้องใช้ และเงินทุนสนับสนุน เป็นต้น

จากงานวิจัยของพลเอกกิตติศักดิ์ และคณะ (2545) ได้ทำการศึกษาโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) จังหวัดทหารบกอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) จังหวัดทหารบกอุดรดิตถ์ เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) จังหวัดทหารบกอุดรดิตถ์ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) จังหวัดทหารบกอุดรดิตถ์ เป็นนักโทษชั้นดีที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ลักทรัพย์ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย พกอาวุธปืน พระราชบัญญัติป่าไม้ ศีลรับของโจร รวมทั้งสิ้น 120 คน เครื่องมือใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ประกอบด้วย การหาค่าร้อยละ (percentage) การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

จากการศึกษาพบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 18-25 ปี มีวุฒิการศึกษา ป.1-ป.6 ป.7 และประกอบอาชีพรับจ้าง เมื่อสรุปผลการวิจัยพบว่า

1. จากการศึกษาโครงการ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) จังหวัดทหารบกอุดรดิตถ์ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับสถานที่ฝึกอบรม ด้านบุคลากร ด้านระเบียบข้อบังคับ ด้านความรู้และวิชาการ

2. ผู้เข้าร่วมโครงการมีอายุไม่มาก มีการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ต้องการจะนำความรู้จากการฝึกวิชาชีพ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองให้มากที่สุดเมื่อจบหลักสูตรแล้ว ความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่คือ การเพิ่มอาชีพให้มาก และการเพิ่มทักษะให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3. ปัญหาและความต้องการของโครงการ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) จังหวัดทหารบกอุดรดิตถ์ พบว่าผู้ร่วมโครงการมีปัญหา คือ การไม่สามารถรู้กำหนดเวลาที่ชัดเจนว่าเมื่อไหร่จะจบหลักสูตร และความต้องการให้เพิ่มวิชาชีพและทักษะในการฝึกอาชีพให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากงานวิจัยชิ้นนี้แล้วยังมีหนังสือ และข่าวต่างๆที่กล่าวถึง โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองด้านต่างๆดังต่อไปนี้

จากหนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2545) “3 เดือนกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด” ได้กล่าวถึงปัญหาและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องคือปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและมีการแพร่ขยายตัวเป็นเวลานานและมีผลกระทบที่เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลได้ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องแก้ปัญหาโดยตั้งอยู่บนหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษเด็ดขาด ซึ่งในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินการทุกวิถีทางไม่ว่าจะเป็นการดำเนินมาตรการทางกฎหมาย การสร้างกระบวนการพิเศษ การให้รางวัลและการคุ้มครองแก่ผู้ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด การนำผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพพร้อมกับการอบรมอาชีพ เพื่อให้ผู้เสพยาสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับประเทศ เพื่อนบ้าน และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิตและเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

คำสั่งและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544, 120/2545 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เพื่อกำหนดแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 29/2546 เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 เรื่องการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยให้มีศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดเป็นองค์กรระดับชาติ และมีศูนย์ปฏิบัติการในระดับต่างๆ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 3 มีนาคม 2546. ให้ดำเนินการรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบทั้งค่ายทหาร ตำรวจ วัด/ชุมชน 2 โครงการ

1. โครงการค่ายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้แก่เยาวชนและประชาชนในระบบสมัครใจ จำนวน 2,502 คน

2. โครงการช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือ “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง” และยังมีนโยบายของรัฐบาลด้านความมั่นคงโดยประมวลแนวทางของกระทรวงกลาโหมกับกองทัพไทย ในยามปกติและในยามสงครามไว้ด้วยกัน โดยให้มีการปฏิบัติทางการทหารที่มีใช้สงครามให้ใช้พื้นที่ค่ายทหารในการดำเนินโครงการช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต. “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง.” เพื่อบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดอีกด้วย

ผู้เสพติดได้รับโอกาสในการบำบัดรักษา

ตามนโยบายการดำเนินงานของรัฐบาลปี พ.ศ.2545 รัฐบาลตระหนักดีว่าปัญหาการเสพติดสารต่างๆ เป็นปัญหาที่มีความต่อเนื่องเป็นวงจร การแก้ปัญหาโดยการป้องกันและปราบปรามจะเป็นการมองเฉพาะด้านผู้ค้าคืออุปทานเท่านั้น แต่ในขณะที่หากมีการเสพติดแล้วจะมีความต้องการในด้านผู้เสพคือด้านอุปสงค์ด้วย ดังนั้น การแก้ปัญหาจึงต้องดำเนินการอย่างครบวงจรคือทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ โดยจำเป็นจะต้องนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจเพื่อไม่ให้หันกลับไปหาหรือมีความต้องการยาเสพติดอีกหรือจะเป็นการตัดวงจรในด้านอุปสงค์ออกไปด้วย ในการนี้รัฐบาลได้ดำเนินการตราพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ขึ้น โดยถือว่าผู้เสพเป็นผู้ป่วยและไม่มีความผิดทางกฎหมาย เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่ออาการดำเนินการนำผู้ป่วยเหล่านั้นเข้ารับการบำบัดรักษาทั้งในรูปแบบสมัครใจ และบังคับบำบัดพระราชบัญญัตินี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2546

การดำเนินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบค่ายทั้งค่ายทหาร ตำรวจ วัด/ชุมชน

1. โครงการค่ายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้แก่เยาวชนและประชาชนในระบบสมัครใจ จำนวน 2,502 คน

2. โครงการช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือ “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง”

3. รับผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 25 โรงเรียน

4. รับผู้ติดยาเสพติดที่เป็นประชาชนทั่วไปและมีความตั้งใจจะเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 7 โรงเรียน

5. นำผู้ต้องคดีไม่ร้ายแรงที่ได้รับการพักการลงโทษมาฝึกอบรมคล้ายเรือนจำเกษตรกรรมหรือ “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต เกษตร โยธิน” จำนวน 39 โรงเรียน

กองพันพัฒนาที่ 1 “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง.” (2546) กล่าวถึงหน่วยงานรับผิดชอบและการขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กองทัพ ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ โดยในขั้นต้น กองทัพบกได้กำหนดพื้นที่หน่วยทหารสำหรับใช้ควบคุมตัวผู้ต้องขังคดีที่ไม่ร้ายแรง จำนวน 39 แห่งทั่วประเทศ

หน่วยงานที่จะสนับสนุนการดำเนินงาน

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย

การดำเนินการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองทำการฝึกอบรม 5 วิชาหลัก

ประกอบด้วย วิชาทหารเบื้องต้น วิชาอุดมการณ์และประชาธิปไตย วิชาสุขภาพและอนามัยวิทยาศาสตร์และศีลธรรม การฝึกอบรมวิชาชีพ

จากการสรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี เรื่องการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ช่วงปีงบประมาณ 2545 ในยุทธศาสตร์การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ (2546) กล่าวดังนี้

ยุทธศาสตร์นี้จะประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีการดำเนินการในลักษณะครบวงจร จนกระทั่งผู้เข้าสู่กระบวนการบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพสามารถกลับเข้าสู่สังคม และใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้ การบำบัดรักษาและฟื้นฟู สมรรถภาพได้มีการดำเนินการในรูปแบบทั้งคนไข้ในระบบโรงพยาบาล กายจิต สังคมบำบัด ค่ายทหาร/ตำรวจ และ ค่ายวัด/ชุมชน รวม 61,181 คน มีการดำเนินการ “โครงการค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต” (โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง) เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรม

ราชทัณฑ์และกองทัพบก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ผู้ที่กำลังจะพ้นโทษและช่วยเหลือผู้ต้องขังภายหลังได้รับการปลดปล่อย

ในรายละเอียดผลการดำเนินงาน ซี อี โอ (CEO) จังหวัดลำปาง ตามสาขาพัฒนา “สาขาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด” (2546) ได้นำผลงานด้าน “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง” แสดงผลดังนี้

ได้มีการจัดค่ายบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ต้องขังคดียาเสพติด ณ ค่ายฝึกกรมพิเศษประจวบฯ มทบ.32 จังหวัดลำปางผ่านการอบรมแล้ว จำนวน 1 รุ่น รวม 103 คนและยังมีข่าวซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองที่จะนำมาในที่นี้คือ

ข่าวกองทัพอากาศ. “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองกองทัพอากาศแบบสมัครใจ” (2545) โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองบิน 23 จัดอบรม โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองบิน 23 อุตรธานี จัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน กองบิน 23 กองพลบินที่ 2 กองบัญชาการยุทธทางอากาศ สนองนโยบายรัฐ จัดอบรมความรู้และอาชีพให้กับนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองของหน่วย ก่อนคืนคนดีสูงส่งคม และสร้างเครือข่ายป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด นาวาอากาศเอกพงศธร ไชยเสน ผู้บังคับการกองบิน 23 เป็นประธานเปิดโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) ของกองบิน 23 กองพลบินที่ 2 กองบัญชาการยุทธทางอากาศ จังหวัดอุตรธานี ซึ่งรับผู้ต้องขังจากเรือนจำกลางจังหวัดอุตรธานี ขอนแก่น และเรือนจำกลางพิเศษธนบุรี รวม 150 คน เข้ารับการบำบัดรักษา ฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็น 1 ใน 9 ศูนย์ของกองทัพอากาศ ที่กำหนดตั้งขึ้นเพื่อช่วย แก้ปัญหาผู้ต้องขังถิ่นเรือนจำ โดยมีแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่ว่า เปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง ใช้ค่ายทหารดำเนินการควบคุมในการฝึกอบรมและฝึกอาชีพให้นักโทษสามารถทำการเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ และเมื่อถึงกำหนดปล่อยตัวก็มีเงินสะสมเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ไม่หันมาพึ่งยาเสพติด โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ วันที่ 6 พฤษภาคม 2546 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2546 ใช้ระยะเวลาในการอบรม 150 วัน ดำเนินการฝึกอบรมโดยครูจาก กองพันทหารอากาศโยธิน กองบิน 23 และวิทยากรจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดอุตรธานี ทำการฝึกวิชาชีพตามหลักสูตรของหน่วยเหนือ ซึ่งประกอบด้วยวิชาทหารเบื้องต้น วิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย, สุขภาพแลอนามัย ศีลธรรมและศาสนา วิชาทางการเกษตร เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ปลูกผักกางมุ้ง ปลูกผักอู๋โมงค์ ช่างไม้เครื่องเรือน ช่างอู๋มิเนียม ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ การทำปลาทองโก้ การทำน้ำเต้าหู้ อัดกรอบรูปวิทยาศาสตร์

กองทัพเรือ “โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองกองทัพเรือ” (2546) โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองกองทัพเรือ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ความเป็นมาของ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพเรือ 1 นายกรัฐมนตรี ได้ประชุมระดมความคิดกำหนดแนวทางเพื่อเอาชนะยาเสพติด ที่โรงแรมकुสิตไฮล์

แลนด์ ริสอร์ท จว.เชียงราย เมื่อ 10-11 มีนาคม 2544 ที่ประชุมมีมติให้ บก.ทหารสูงสุด ทบ. ทร. และ ทอ. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการจัดทำโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ติดยาเสพติด หายขาดจากการติดยาเสพติดและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ

กองทัพเรือโดยกรมยุทธการทหารเรือ ได้เชิญผู้แทนหน่วยบัญชาการนาวิโยธิน หน่วยบัญชาการต่อสู้ อากาศยานและรักษาฝั่ง ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กรมพลธิการทหารเรือและกรมแพทย์ทหารเรือ ร่วมประชุมหารือการจัดทำโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายละเอียดของโครงการ โดยใช้แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพของโรงพยาบาลรัฐวชิราวุธ เมื่อ 15 และ 21 มีนาคม 2544 และได้กำหนดชื่อโครงการนี้ว่า "โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองทัพเรือ"

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ได้สั่งการให้ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ จัดเตรียมกำลังพล และอาคารสถานที่เพื่อรองรับโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองทัพเรือ โดยให้พร้อมดำเนินการได้เมื่อ กองทัพเรือสั่งการให้ปฏิบัติ

ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ได้รับการกิจในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองทัพเรือ ร่วมกับหน่วยบัญชาการนาวิโยธิน และ หน่วยบัญชาการต่อสู้ อากาศยานและรักษาฝั่ง โดยมีศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองทัพเรือคอยดูแลประสานงานต่างๆ

ข่าวมณฑลทหารบกที่ 42. 2546. "ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต" (2546) ค่ายฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิตมณฑลทหารบกที่ 42

พลตรี ทรงกิตติ จักกาบาตร์ รองแม่ทัพภาคที่ 4 ตรวจเยี่ยม โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง การดำเนินงานด้าน โครงการค่ายฟื้นฟู และ พัฒนาคุณภาพชีวิตมณฑลทหารบกที่ 42 โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เพื่อปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและแบ่งเบาภาระของ กรมราชทัณฑ์ ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ดำเนินการ ไปจำนวน 2 รุ่น ระยะเวลารุ่นละ 90 วัน โดยมีผู้เข้ารับการฟื้นฟูในรุ่นที่ 1 จำนวน 102 คน เมื่อ 15 ตุลาคม 2544 ถึง 12 มกราคม 2545 และผู้เข้ารับการฟื้นฟูในรุ่นที่ 2 จำนวน 83 คน เมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2545 ถึง 28 พฤษภาคม 2545 ปัจจุบันที่กำลังดำเนินการอยู่ นับต่อมาเป็นรุ่นที่ 3 คือ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เกษตรโยธิน ตามนโยบายเร่งด่วนของ ฯ พล ฯ นายกรัฐมนตรี ที่ต้องการให้ลดความแออัดของนักโทษภายในเรือนจำ ให้ผู้ต้องขังคดีไม่ร้ายแรงได้รับการพักการลงโทษ มาใช้พื้นที่ของกองทัพบก ทำการฝึกอบรมในรูปแบบเรือนจำ

เกษตรกรรมและ สาขาวิชาชีพ เสริมความสามัคใจ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมในรุ่นนี้ จำนวน 120 คน ระยะเวลา 180 วัน ตั้งแต่ 16 สิงหาคม 2545 ถึง 11 กุมภาพันธ์ 2546 นอกจากนักเรียนวิวัฒน์พลเมือง ทั้ง 3 รุ่น จะฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้วยังมีบทบาทเสริมในกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือพัฒนาสังคมภายนอกการร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ ความมีน้ำใจ อีกทั้งการร่วมพัฒนาหน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 ค่ายเสนาณรงค์ มาอย่างต่อเนื่อง

หัวข้อข่าวทหารบกประจำวันี่ 22 พฤษภาคม 2546. “ทบ.เร่งเดินหน้าโครงการวิวัฒน์พลเมือง (เกษตรโยธิน)” ตามที่ กองทัพบกได้ดำเนินงานบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) สนับสนุนกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นโครงการตามคำริของนายกรัฐมนตรีที่ต้องการเปลี่ยนภาวะให้เป็นพลัง โดยในครั้งแรก กองทัพบกกำหนดแผนงานที่จะรับผู้ต้องขังคดีไม่ร้ายแรง ซึ่งผ่านการพิจารณาคัดเลือจากกรมราชทัณฑ์ เข้ารับการฝึกอบรมในปีงบประมาณ 2546 นี้ จำนวน 5,000 คน โดยฝึกใน 39 หน่วยทหารทั่วประเทศ ระยะเวลา 180 วัน เน้นการฝึกวิชาชีพด้านเกษตรกรรม เพื่อสร้างรายได้สำหรับเป็นสวัสดิการในระหว่างการฝึกและมีเงินทุนติดตัว ภายหลังการฟื้นฟู ซึ่งกองทัพบกได้ดำเนินการฝึกอบรมตามแผนงานที่กำหนด (รุ่นที่ 1) เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่สิงหาคม 2545 ถึงกุมภาพันธ์ 2546 ที่ผ่านมาแต่เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบาย ให้กองทัพบกเพิ่มจำนวนการรับผู้เข้าอบรมในโครงการนี้อีก 5,000 คน กองทัพบกจึงได้เปิดการอบรมในรุ่นที่ 2 ขึ้น เมื่อ 1 พฤษภาคม ที่ผ่านมา โดยได้ขยายค่ายฝึกเป็น 67 หน่วย ทหารทั่วประเทศ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการอบรม นอกจากนี้ กองทัพบกยังได้ให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่นในการจัดฝึกอบรมวิทยากรที่จะไปเป็นผู้ดูแลนักเรียนวิวัฒน์พลเมือง โดยได้จัดอบรมวิทยากรของกองทัพรือ จำนวน 150 คน เมื่อ 21 เมษายน - 2 พฤษภาคม และอบรมวิทยากรของกองทัพอากาศ จำนวน 150 คน เมื่อ 4 - 13 พฤษภาคม 2546

ข่าวทหารบก ประจำวันที่ 12 กันยายน 2546 กองทัพบกเตรียมโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ฝึกผู้เร่ร่อนใน กทม. ภายใต้ “โครงการชีวิตที่ดีกว่า” ตามที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับปัญหาผู้เร่ร่อนซึ่งอาศัยอยู่ในที่สาธารณะต่างๆทั่วกรุงเทพฯ มหานครและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมอบให้ กองทัพบก ร่วมกับ กรุงเทพมหานครและกรมพัฒนาฝีมือแรงงานกระทรวงแรงงานทำการฝึกอบรมผู้เร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร ในลักษณะโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล กองทัพบกจึงได้จัดทำ “โครงการชีวิตที่ดีกว่า” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เร่ร่อน ให้สามารถดำรงชีวิต อยู่ได้อย่างเป็นปกติสุขเช่นผู้อื่น เป็นการเปลี่ยนภาวะให้เป็นพลังของชาติ ที่สำคัญโครงการนี้จะช่วยจัดระเบียบสังคม

ในกรุงเทพมหานครให้เรียบร้อยก่อนที่ปัญหาต่างๆจะเกิดขึ้นจนไม่สามารถแก้ไขได้

สำหรับการดำเนินโครงการนั้น กองทัพบกจะรับผู้ร่วมนทั้งชายและหญิง อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ผ่านการสำรวจและจัดทำประวัติจากกรุงเทพมหานครแล้ว เข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนางานอาชีพในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองของหน่วยทหาร จำนวน 7 ค่าย ในความรับผิดชอบของ กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ จังหวัดปราจีนบุรี (ฝึกอบรมผู้หญิง) และ กองพลทหารราบที่ 11 จังหวัดฉะเชิงเทรา (ฝึกอบรมผู้ชาย) ซึ่งจะเริ่มดำเนินการรุ่นแรก จำนวน 600 คน ใน 7 ตุลาคม 2546 ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรม 90 วัน หลักสูตรประกอบด้วย การให้ความรู้และฝึกทักษะในงานวิชาชีพเฉพาะด้าน เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างเดินสายไฟ การขับรถยนต์ การทำอาหาร งานประดิษฐ์ นวดแผนโบราณ เป็นต้น เมื่อฝึกอบรมจบแล้วกระทรวงแรงงานจะรับผิดชอบในการเตรียมจัดหางานให้ผู้เข้ารับการอบรมโดยมี กรุงเทพมหานครเป็นผู้ติดตามประเมินผลต่อไป

จากผลงานที่ผ่านมานับเป็นความภาคภูมิใจของกองทัพบกอย่างยิ่ง ที่เป็นสถาบันหนึ่งซึ่งได้รับความไว้วางใจจากรัฐบาลให้เป็นผู้รับผิดชอบแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติมาโดยตลอด โดยเฉพาะ การจัดตั้งโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองในรูปแบบต่างๆ สนับสนุนหน่วยงานของรัฐเพื่อพัฒนาและยกระดับบุคคล ให้มี คุณภาพชีวิตดีขึ้นจนเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน อย่างไรก็ตาม กองทัพบกมีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะร่วมเป็นกำลังสำคัญในการเปลี่ยนการระของชาติให้เป็นพลังตามนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงของสังคมและความสงบสุขของประชาชนโดยทั่วกัน

ข่าวกระทรวงยุติธรรม “กรมคุมประพฤตินำสื่อมวลชนเยี่ยมชมค่ายบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยา”
(2546) กรมคุมประพฤตินำสื่อมวลชนเยี่ยมชมค่ายบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาจากฝ่ายประชาสัมพันธ์กองกลาง เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546 เวลา 11:29:00 AM.

กรมคุมประพฤติ นำสื่อมวลชนดูงานในกองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี (เกษตรโยธิน) โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง สถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรมคุมประพฤติจัดโครงการสื่อสัญจรงาน ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จังหวัดกาญจนบุรี ในวันอาทิตย์ที่ 27 กรกฎาคม 2546 โดยมี นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และคณะ ร่วมเดินทาง ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 71 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม ผู้บริหารกรมคุมประพฤติ และสื่อมวลชน

การเยี่ยมชมในครั้งนี้ได้กำหนดดูงานในที่ต่าง ๆ เช่น กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 ค่ายสุรสีห์ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี (เกษตรโยธิน) โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง(แบบสร้าง

ค่าเอง) สถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (แบบบังคับบำบัด) เพื่อให้สื่อมวลชนและประชาชนได้มีความเข้าใจและรับทราบผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 และเพื่อประชาสัมพันธ์งานตาม พ.ร.บ. ผู้สาธารณะชน ตลอดจนเป็นการสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนในการร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดและให้โอกาสผู้ติดยาเสพติดกลับคืนสู่สังคมต่อไป

สวท.ลำปางสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3.25 สิงหาคม 2546. “อบจ.ลำปางมอบรถยนต์สนับสนุนการปราบปรามยาเสพติดมทบ.32” องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง มอบรถยนต์สนับสนุนการปราบปรามยาเสพติด แก่ มณฑลทหารบกที่ 32 มูลค่า 2 ล้านบาท ที่หน้ากองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 32 ค่ายสุรศักดิ์มนตรี จังหวัดลำปาง พลตรีเคชา สติธองกูร ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 32 รับมอบรถยนต์ จากนายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง จำนวน 2 คัน มูลค่า 2 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง รวมทั้งการปราบปรามยาเสพติด ในกรณี พลตรีเคชา สติธองกูร ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 32 ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มทบ.32 ได้กล่าวถึงการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดของ โดยเฉพาะการเปิด ตู้ ปณ 123 มทบ.32 เพื่อให้ประชาชน ได้แจ้งเบาะแสผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดว่า ประสบผลสำเร็จแต่ยังไม่พอใจอยากจะทำให้ยาเสพติดหมดจากแผ่นดินไทย

ทางค่านายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวถึงการเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานของ มทบ.32 โดยเฉพาะเรื่องของยาเสพติด เช่น โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง โรงเรียนเกษตรโยธิน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อบรมผู้เสพยาเสพติดให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม คนดีเป็นเรื่องสำคัญ เพราะลำพังงบประมาณของทางราชการนั้นไม่พอเพียง จึงได้มีการบูรณาการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกส่วน ทั้ง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ามาให้การสนับสนุนงบประมาณเช่นการมอบรถยนต์ในวันนี้การมอบรถยนต์ปฏิบัติการครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ได้จัดสรรงบประมาณ ประจำปี 2546 จำนวน 2 ล้านบาท เพื่อจัดหารถยนต์ 2 คัน มอบให้แก่ มทบ.32 ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทั้งสอง ในเรื่องของการรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง และการปราบปรามยาเสพติด ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

จากงานวิจัยและวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ ที่เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล ปี พ.ศ. 2545 ต่อไป